

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКА МАЙБУТНЬОГО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ ТА
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Випуск 2(14), 2024

Мукачево

УДК001(051)(045)''540*6''

НЗ4

Рекомендовано до друку та поширення через мережу
Інтернет Науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол №9 від 21.11.2024 р.)

Головний редактор:

Гоблик Володимир Васильович – доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України, перший проректор, Мукачівський державний університет.

Заступник головного редактора:

Молнар Тетяна Іванівна – голова Наукового товариства студентів, аспірантів, молодих вчених, Мукачівський державний університет

Відповідальний секретар: Мовчан К.М., директор наукової бібліотеки, Мукачівський державний університет

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Кабацій Василь Миколайович – к. ф-м. н., доцент.

Кобаль Василь Іванович – к. пед. н., професор, проректор з науково-педагогічної роботи.

Козарь Оксана Петрівна – д-р. т. н., академік Української технологічної академії (м. Київ), професор кафедри інженерії, технологій та професійної освіти.

Корнієнко Інокентій Олексійович – д-р. психол. н., професор, доцент кафедри психології.

Лужанська Тетяна Юріївна – к. географічних наук, доцент.

Малець Олександр Омелянович – д-р. і. н., професор.

Моргун Алла Володимирівна – к. філол. н.

Попович Наталія Михайлівна – д-р. пед. н., доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва.

Прокопович Лідія Сигізмундівна – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Проскура Володимир Федорович – д-р е. н., професор.

Реслер Марина Василівна – д-р е. н., професор, академік Академії економічних наук, декан факультету економіки, управління та інженерії.

Стегней Маріанна Іванівна – д-р. е. н., професор кафедри економіки та фінансів.

Теличко Наталія Вікторівна – д-р. пед. н., професор, завідувач кафедри англійської мови, літератури та методиками навчання.

Товканець Ганна Василівна – д-р пед. н., професор, завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти.

Фізеші Октавія Йосипівна – д-р. пед. н., професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту.

Черепаня Наталія Іванівна – к. пед. н., доцент, завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти.

Черничко Тетяна Вікторівна – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри економіки та фінансів.

https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovocho%20komponen-ta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

7. Стельмахович М. Г. Українська народна педагогіка. К. ІЗМН, 1997. 232 с.

8. Федорова М. Виховання ціннісного ставлення до Батьківщини в аспекті сталого розвитку. *Ekologia i racjonalne zarzadzanie przyroda: edukacja, nauka i praktyka [Zasób elektroniczny]: materiały z międzynarodowej konferencji naukowo-praktycznej, Łomża – Żytomierz, 15.11.2023 r.* / Pod redakcją naukową Zoia Sharlovych, Janisz Lisowski, Ruslana Romaniuk. Część 2. Wydawnictwo: MANS w Łomży, 2023. S. 223-227.

УДК 373.3.091.2:373.3.091.31(045)

Кузьма О. І.

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 013 Початкова освіта,
Мукачівський державний університет

Мочан Т. М.

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Стаття присвячена аналізу змішаного навчання як інноваційного підходу в освітньому процесі початкової школи. Розглядаються особливості, переваги та виклики впровадження цієї методології, що поєднує традиційні форми навчання з використанням цифрових технологій. Описано основні моделі змішаного навчання, зроблено висновок про перспективність змішаного навчання для підвищення якості освіти і адаптації учнів до сучасного цифрового світу.

Ключові слова: змішане навчання, форма організації освітнього процесу, моделі змішаного навчання, цифрові освітні інновації, початкова школа.

The article is devoted to the analysis of blended learning as an innovative approach in the educational process of primary school. It examines the features, advantages, and challenges of implementing this methodology, which combines traditional teaching methods with the use of digital technologies. The main models of blended learning are described, and the conclusion highlights its potential for improving education quality and adapting students to the modern digital world.

Keywords: blended learning, digital technologies, primary school, individualized learning, education models.

Сучасні виклики в освіті потребують нових підходів до організації навчального процесу, особливо на початкових етапах, коли формується фундамент для подальшого розвитку учнів. У зв'язку зі швидким удосконалення цифрових технологій, традиційні методи навчання вже не завжди забезпечують достатню гнучкість і мотивацію для здобувачів освіти. У цьому контексті зростає актуальність

змішаного навчання – методологія, що поєднує традиційні форми навчання з використанням цифрових технологій.

Відповідно до рекомендацій МОН України, щодо впровадження змішаного навчання у закладах загальної середньої освіти (2020), організація освітнього процесу, починаючи з 2020-2021 н. р., дещо змінила свій формат [1]. Технологія змішаного навчання була швидко інтегрована в освітній процес, поєднуючи навчання в класі з дистанційним навчанням. Таке комбінування стало основною та визначальною особливістю організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, що впроваджують у змішане навчання.

Українські вчені В. Кухаренка, А. Стрюк, Ю. Тріус вважають, що змішане навчання – це цілеспрямований процес здобуття знань, умінь, навичок в умовах аудиторної та позааудиторної діяльності суб'єктів освітнього процесу на основі використання і взаємного доповнення технологій традиційного, цифрового, дистанційного та мобільного навчання за наявності часу, місця, маршруту, темпів навчання та самоконтролю тих, хто навчається [2, с. 16].

Отже, з огляду на вищесказане, можна зазначити, що змішане навчання або «blended learning» – це активне використання сучасних цифрових ресурсів навчання разом із його традиційною формою. Такий вид діяльності спрямований на підвищення ефективності освітнього процесу, індивідуального підходу до кожного учня, а також розвиток у дітей цифрових навичок і здатності самостійно працювати з навчальними матеріалами.

Даний інноваційний підхід має значний потенціал суттєво підвищити ефективність освітнього процесу, особливо у початковій школі. Для змішаного навчання характерний ряд особливостей, які впливають на навчальну динаміку, адаптацію учнів до різних форм роботи та розвиток когнітивних здібностей. Виділимо основні з них:

- використання цифрових ресурсів. Учні мають можливість записувати переглядати домашні завдання та бачити оцінки в електронному журналі, виконувати тести для перевірки знань з предмету та отримувати доступ до додаткових джерел інформації з теми за допомогою аудіо- та відеоуроків і презентацій;

- самостійна діяльність здобувачів освіти. Основою навчальної діяльності є цілеспрямоване, інтенсивне, контрольоване та самостійне навчання;

- індивідуальна підтримка кожного учня, як в класі, так і через онлайн-спілкування;

- використання групової форми роботи, тобто виконання спільних проєктів, організація дискусій, семінарів, Zoom зустрічей тощо;

- зміна акцентів у відносинах між педагогом і молодшим школярем: вчитель відіграє роль тьютора і консультанта з конкретних предметів [5, с. 88].

На сьогодні змішане навчання будується на основі різних моделей, серед яких виділяють такі:

1. «Перевернутий клас» – принцип, під час якого учні вивчають новий матеріал вдома, а під час аудиторної роботи виконують завдання, а вчитель надає індивідуальні консультації. Дане модель передбачає не лише зміну порядку засвоєння нового навчального матеріалу, а й використання іншого змісту, інших педагогічних методів та засобів. Учитель добирає і самостійно розробляє навчальний контент, перевірочні форми тощо, щоб організувати онлайн-середовище. Оскільки структура уроку офлайн змінюється, то змінюються й методи та засоби, що використовує вчитель. На уроках офлайн учні активно запитують, радяться, дискутують один з одним, тому необхідно дібрати такі завдання, які би передбачали використання діалогових форм спілкування [3, с. 9].

2. «Зміна робочих / Ротація станцій» – принцип розподілу класу на групи та розділення їх по осередках. А саме: осередок роботи онлайн (надання учням розвивати власні уміння та навички нести особисту відповідальність за процес і результат навчання); осередок роботи з учителем (продуктивний та результативний зворотній зв'язок з кожним молодшим школярем); осередок проектної роботи (допомагає засвоювати не тільки академічні знання, а й розвиває критичне мислення, відповідальність і самостійність в учнів, формує навички роботи в команді) [3, с. 11].

3. «Автономна група» – застосовується тоді, коли молодші школярі відрізняються за своїми психологічними особливостями, рівнем мотивації до навчання. Працюючи в цій моделі, учитель має володіти навичкою розподілу своєї уваги між двома групами, вміти організувати пізнавальну діяльність учнів через систему індивідуальних або групових завдань, знайомство з новим навчальним матеріалом, виконуючи функцію помічника при виконанні завдань.

4. «Обличчя до обличчя» – поєднує традиційні очні заняття з онлайн-елементами навчання. Це дозволяє використовувати найкращі переваги обох підходів для покращення засвоєння знань здобувачами початкової освіти. Основними аспектами та перевагами даної моделі є: персоналізоване навчання, посилена інтерактивність, гнучкість у навчанні, ефективне використання часу та розвиток цифрових навичок. Загалом, модель «обличчя до обличчя» дозволяє вчителям більш ефективно використовувати навчальний час та ресурси, сприяє індивідуалізації навчання і підвищує залученість учнів, роблячи навчальний процес сучасним та результативним [4, с.105].

Головне, в умовах сьогодення, школа може комбінувати моделі змішаного навчання, створювати власні. Варто при виборі моделі враховувати: вік, мотивацію учнів, цифрову компетентність вчителів, матеріально-технічну базу, для різних класів можна використовувати різні моделі, структуру уроків змішаного навчання, яка

відрізняється від традиційних уроків [4, с.105-106].

Відмітимо, що змішане навчання відкриває низку можливостей для розвитку здобувачів початкової освіти, зокрема:

- розвиток цифрових навичок: змалечку діти знайомляться з технологіями, що стає важливим етапом у їхній освіті. Вони отримують базові знання у використанні комп'ютерів та цифрових інструментів;

- індивідуалізація навчального процесу: педагог може підбирати матеріали і завдання відповідно до потреб кожного учня. Адже, вони мають можливість працювати у своєму темпі, що особливо важливо у початковій школі, де навички сприйняття і розуміння матеріалу формуються поступово;

- підвищення мотивації до навчання: цифровий контент, включно з інтерактивними вправами, відео та онлайн-іграми, стимулює цікавість учнів і створює мотиваційне середовище.

Попри численні переваги, змішане здобуття знань має і певні обмеження:

- технологічне оснащення: необхідність у сучасних гаджетах і стабільному Інтернет-з'єднанні. Це може бути проблемою для учнів із сімей, які не мають можливості забезпечити дітей необхідною технікою;

- підготовка вчителів: для ефективного використання змішаного навчання педагоги повинні мати навички роботи з технологіями та вміти розробляти індивідуальні підходи. Тому що, це потребує додаткових ресурсів і часу на професійний розвиток;

- психологічні аспекти: вчителі повинні уважно стежити за рівнем зацікавленості учнів, контролювати час роботи з гаджетами, щоб уникнути перевтоми, а також надавати емоційну підтримку.

Аналізуючи матеріал можна дійти висновку, що змішане навчання у початковій школі – це інноваційний підхід, який здатний покращити якість освіти і забезпечити молодших школярів необхідними навичками для навчання у майбутньому. Хоча, впровадження цього методу потребує адаптації та навчання вчителів, змішане навчання надає широкі можливості для індивідуалізації навчального процесу і розвитку учнів. Перспективи змішаного навчання для початкової школи в Україні виглядають обнадійливо, особливо якщо враховувати стрімке поширення технологій та підтримку з боку освітніх установ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Щодо організації дистанційного навчання. Лист МОН України № 1/9-609 від 2 листопада 2020 року. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodoorganizaciyi-distancijnogo-navchannya>.
2. Дистанційне та змішане навчання в школі. Путівник / упоряд. І. П. Воротникова Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 48 с.
3. Шелестова Л. В. Змішане навчання у початковій школі: методичні рекомендації. Київ: Фенікс, 2021. 48 с.

4. Гуркова Т. П., Нікулочкіна О. В., Мельник О. М., Покрова С. В. Змішане навчання в початковій школі: пріоритетність в умовах сьогодення. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: зб. наук. пр. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 92. С. 103-107.

5. Коваленко В. В., Мар'єнко М. В., Сухіх А. С. Особливості впровадження змішаного навчання у закладах загальної середньої освіти. *Нова педагогічна думка*, 2021. Вип. 3, Т. 107. С. 86-90.

УДК 003.3-043.86:373.3.016:811.111(045)

Лендел Л.В.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта» (Англійська мова і зарубіжна література), Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ БАЗОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті досліджено особливості розвитку писемного мовлення учнів базової школи на уроках англійської мови. Підкреслено, що навчання писемного мовлення, як інші види мовної діяльності, має інтегративний характер. Визначено, що метою навчання писемного мовлення учнів базової школи на уроках англійської мови є формування елементарної комунікативної компетенції, яка забезпечує учневі вміння писемного спілкування в типових ситуаціях. Наголошено, що при навчанні продуктивної писемної мови учні активно відпрацьовують лексичні та граматичні навички, які були сформовані на етапі роботи з іншими видами мовної діяльності. Зроблено висновок, що компетентність писемного мовлення є здатністю людини до коректного орфографічного оформлення писемного висловлювання, яке базується на складній і динамічній взаємодії відповідних навичок, знань та мовленнєвої компетентності. Компетентність у техніці письма включає графічні та орфографічні навички, а також усвідомленість особливостей техніки письма іноземною мовою.

Ключові слова: урок англійської мови, базова школа, комунікативна компетентність, писемне мовлення.

The article deals with the peculiarities of the development of written speech of basic school pupils in English lessons. It is emphasised that teaching writing, like other types of language activity, has an integrative character. It has been determined that the purpose of teaching written communication to basic school students in English lessons is to form elementary communicative competence, which provides students with written communication skills in typical situations. It is emphasized that when learning productive written language, students actively practice lexical and grammatical skills that were formed at the stage of working with other types of language activities. It is concluded that written competence is a person's ability to correctly spell a written statement, which is based on a complex and dynamic interaction of relevant skills, knowledge and speech competence. Competence in writing techniques includes graphic and spelling skills, as well as awareness of the peculiarities of writing techniques in a foreign language.

Keywords: English language lesson, basic school, communicative competence, written language.

Однією з основних умов реформування освітньої галузі в Україні є формування

ЗМІСТ

ГУМАНІТАРНІ ТА СУСПІЛЬНІ НАУКИ

Барчій М.С. Воронова О.Ю. Драгун О.В.	ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	3
Барчій М.С. Воронова О.Ю. Чиженко Г.С.	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	8
Барчі Б.В. Поп Е. В.	ВИКОРИСТАННЯ ІГРОТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ПРАКТИЧНОЇ ГРАМАТИКИ	12
Барчі Б. В. Попп Д. В.	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ	15
Барчі Б.В. Рацін М. Р.	ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ПРИ ВИВЧЕННІ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	18
Барчі Б. В. Щобак В. В.	COMMUNICATIVE APPROACH IN LEARNING ENGLISH GRAMMAR	21
Бережник М.Ю.	РЕГІОНАЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ У ЗМІСТІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ З ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ	24
Береш Є.М.	ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ: РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ	29
Бобуська Н.І. Фізеші Й.Й.	ПОЧАТКОВА ОСВІТА В КРАЇНАХ ВИШЕГРАДСЬКОЇ ЧЕТВІРКИ: ОРГАНІЗАЦІЯ, УПРАВЛІННЯ ТА ФІНАНСУВАННЯ	33
Дудаш О.С. Павлюк М.М.	ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В РОБОТІ ЗДО	38
Гаркуша С. Л. Байдюк К.В.	ПСИХОЛОГІЯ ЛІДЕРСТВА ЯК ЕЛЕМЕНТ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	42
Дудаш О.С. Шуберт М.Я.	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ СИСТЕМИ ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ	47
Звонар К.І.	ОСОБЛИВОСТІ ЗМІСТОВОГО НАПОВНЕННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	50

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>